

Ὁ μὴ κεκλωσμένος, ὁ μὴ νεσμένος, ἄκλωστος ἐνθ' ἄν.: ἄγνεθα μαλλιά - μπαμπάτσα Εὐβ. (Κονίστρ. Κύμ. κ. ἄ.). ἄγνομον καὶ τὸ μαλλὶ ἀκόμα ἄγνεστο Παξ. || Παροιμ. Τ' ἄγνι-α, τ' αὐφαντα κί 'ς τὴ γριντζὰ ριγμένα (ἐνῶ ἀκόμη οὔτε ἄγνεσamen οὔτε ὑφάναμεν τὰ παννιά, ὁμιλοῦμεν περὶ αὐτῶν ὥσάν νά εἶναι ἀπλωμένα εἰς τὸν φράκτην. Ἐπὶ τὸν προώρως καὶ ἀνοήτως ἀποβλεπόντων εἰς τὸ ἐπιθυ-πτόν τέρμα) Σιάτ. Τ' ἄγνιθα τ' αὐφαντα ἀπάνου 'ς τοὺν πλουκὸ 'πλωμένα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Σισάν.

ἀγνέφιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀγνέφιστος Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γνεφιστός < *γνε-ίζω, δι' ὃ ἰδ. ἐγνεφῶ.

Ὁ μὴ ἐγερθεὶς τοῦ ὕπνου, ἀξύπνητος ἐνθ' ἄν.: "Οὐ" ἐγνέφ'σαν κ' ἐκεῖνος ἀκόμαν ἀγνέφιστος ἀπομέν' Τραπ. Συνών. ἄγνεφος.

ἄγνεφος ἐπίθ. Πόντ. (Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀρχ. νήφω.

Ὁ μὴ ἐξεγερθεὶς τοῦ ὕπνου. Συνών. ἀγνέφιστος.

ἀγνικά τά, Ζάκ. Ἡπ. Θήρ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Κύπρ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγνικός μετὰ περιληπτικῆς σημ. Πβ. ἀσημικά, χρυσαφικά κττ. Ἰδ. καὶ ἀγνός.

Τὰ ἄνευ ἀκάνθης, αἵματος καὶ λεπῶν μαλακόστρακα, τὰ μαλάκια, οἶον σηπία, πολύποδες, τευθίδες κττ. Πβ. ἀγανός. Συνών. ἀγνά (ἰδ. ἀγνός 2).

ἀγνοκαθάρειος ἐπίθ. Ἡπ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἀγνός καὶ καθάρειος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρτου, ὁ ἐκ σιτίνου ἀλεύρου. Συνών. καθά-ρειος.

ἀγνομασῶ Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγνός καὶ τοῦ ρ. μασῶ.

Μασῶ βραδέως, τρώγω χωρὶς ὀρεξίν: Φαίνεσαι χοριῶ-τος γιὰ ν' ἀγνομασῆς.

ἀγνομέταξος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγνομέταξους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγνός καὶ τοῦ οὐσ. μετὰ ξί.

Ἐπὶ ὑφασμάτων, ὁ ἐξ ἀγνῆς μετάξης ὑφασμένος ἐνθ' ἄν.: Ἀγνομέταξους ἀλατζᾶς Χαλκιδ. Ἀγνομέταξον πρᾶμα αὐτόθ. Πβ. μαγνάδι. Συνών. ὁλομέταξος.

ἀγνός ἐπίθ. Βιθυν. Ἡπ. Θεσσ. (Ζαγορ. Καλαμπάκ.) Θράκ. (Βιζ.) Καπ. (Σινασσ.) Κέρκ. Κύπρ. Μακεδ. (Βελβ. κ. ἄ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.) Στερελλ. (Λαμ.) ἀγνός Ἀστυπ. Κάρπ. Κέρκ. Κρήτ. Κῶς Μακεδ. (Κοζ. κ. ἄ.) Ρόδ. Σάμ. Σύμ. Χίος ἀγνός Πόντ. (Ἰοφ.) ἄγνός Ρόδ. ἀγνός Εὐβ. (Κάρυστ.) Κάρπ. Κορσ. Κύπρ. Λευκ. Παξ. ἄγνός Κάρπ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀγνός. Τὸ ἀγνός ἀναλογικ. καθὰ μακρός-μακρύς. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ γν εἰς χν πβ. παιγνίδι-παιχνίδι κττ.

Α) Ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας **1)** Ἀθικτος, ἀμόλυντος, ἐπὶ παρθένου, καθαρὰ ἀπὸ ἐρωτικῶνπραγμάτων Κύπρ.

Πελοπ. (Λακων.) κ. ἄ.: Ἀγνὸ κορίτσι Λακων. Σοῦ παρα-δίνω, γαθρέ, τὴ νύφη ἀγνή κι ἀνέγξαχτη αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πολ-λὸν τῶαιρόν ἐγύρευκεν νά 'βρη ἀγνήν γεναῖκαν Κύπρ.

Ἀγνά 'τρωεν, ἀγνά 'πιν-νεν τῶ ἀγνήν γεναῖκαν παίρνει

αὐτόθ. Ἡδη παρ' Ὀμήρῳ χαρακτηριστικὸν ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος καὶ παρὰ Δημοσθ. Κατὰ Νεαίρ. 1371 «ἀγιστεύω καὶ εἰμι καθαρὰ καὶ ἀγνή... ἀπ' ἀνδρὸς συνουσίας». Συνών. ἄγγιαχτος 3, ἄγγιχτος 3. **β)** Ἀγαθός Πόντ. (Σινώπ.) **2)** Καθαρός, ἀπόνηρος, εἰλικρινής, τίμιος, ἀμεμπτος, ἀνεπίληπτος Καπ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. κ. ἄ.): Ἀγνός ἄνθρωπος Σινασσ. Ἀγνὸν καρδιά Οἶν. || Φρ. Ἔχει τὰ χέρια τοῦ ἀγνά (ἐπὶ ἀνθρώπου σεβομένου τὰ ἀλλότρια) Ἀρκαδ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ. Πβ. Π.Δ. (Παροιμ. 20,9) «τίς καυχῆσεται ἀγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν;» Διὰ τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἀγνώς ἰδ. Ὀμηρ. Ὑμν. Ἀπόλλ. 121 «ἀγνώς καὶ καθαρῶς» καὶ Dittenberger Syll. inscr. Gr.² 485,14 «ἀγνώς καὶ ἀμέμπτως». **3)** Σπουδαῖος, θαυμαστός, μεθ' οὗ καὶ συνεκφέρεται Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀγνός καὶ θαυμαστός Χαλδ. Πολλὰ ἀγνὸν καὶ θαυμαστὸν ἐν Κερασ. **β)** Ἀλλόκοτος, παράδοξος, ἀκατανόητος, ἀσυνήθης Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.): Πολλὰ ἀγνός ἄνθρωπος εἶσαι Τραπ. Ἀγνά μῆλα ἐπῆρες αὐτόθ. Ἀγνά λόγια λέει Κερασ. Ἀγνὸν δουλείαν ἐποίκες αὐτόθ. Ντ' ἄγνος ἄνθρωπος εἶσαι; Τραπ. Χαλδ. Ντ' ἄγνεσσα εἶσαι; Κοτύωρ. Χαλδ. Ἀγνά καὶ θαυμαστά αὐτόθ. || Ἄσμ.

Ἔστραψεν καὶ -ν- ἐβρόντεσεν κι ὁ κόσμος ἐχαλάεν κι ἄς σὸν ἀγνὸν τὸν βοετὸν ὄλεν ἢ γῇ ἐλλάεν

(ἐλλάεν = μετεβλήθη) Τραπ.

Ἀνάθεμά σε, νὲ κοντὴ, κ' εὐὸ ντ' ἄγνεσσα εἶσαι! ἀφίνις ἐμὲν τὸ παλληκάτ' καὶ μοναδέσσα κείσαι

Χαλδ. Συνών. ἀγναῖος 2. **γ)** Ἀστεῖος, ὁ προκαλῶν τὸν γέλωτα Πόντ. (Κοτύωρ.): Πὲ ἀγνά κι ἄς γελοῦμε (εἰπὲ ἀστεῖα νὰ γελάσωμεν). Πολλὰ ἀγνός ἐν'. **δ)** Ἐπὶ ἐρωτήσεως, ποιός τις Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.): Ντ' ἄγνος ἄνθρωπος ἐν' π' ἔρθεν; (ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου εἰς τὸ ἄγνος διὰ τὸ προηγούμενον ἐρωτηματικὸν ντό. Πβ. καὶ ντό ἴσος, ντό ἴσοες. Συνών. φρ. τί λογιῆς ἢ τί εἶδους ἄνθρωπος κτλ.) Ἐκί ξέρω ντ' ἄγνα σταφύλᾳ ἐγόρασεν!

Β) Ἐπὶ ὕλικῆς ἐννοίας **1)** Καθαρός, ἄκρατος, ἀμει-κτος ξένης οὐσίας, ἀνόθευτος τὴν σύστασιν ἢ τὴν ποιό-τητα, πᾶν αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἄνευ ἄλλης οὐσίας κοιν. καὶ Καπ. Πόντ. (Ἀμισ. Σινώπ.): Ἀγνὸ βούτυρο-κερί-κρασί-μέλι κττ. κοιν. Μάλαμα ἀγνὸν Κῶς Ἰνὸ ἀσήμι-μάλαμα Ρόδ. Ἀγνὸ κριθάρι-σιτάρι (ἀντίθ. ἄτσαλο κριθάρι-σιτάρι) Κάρπ. Ἀγνὸν σιτάρι (τὸ κεκαθαρμένον, τὸ ἀπηλλαγμένον σκυβάλων) Ρόδ. Ἀγνὸν λάδι (καθαρόν, διαυγές, ἀπηλλαγμένον παντελῶς τῆς ἀμόλγης. Συνών. λαπάντι) Ρόδ. || Φρ. Ἀγνὸ ἀγνὸ τὸ τρώγει (ἄνευ ἀρτύματος ἢ ἄρτου) Σινώπ. Ἐφαῖ τοῦ φαεῖ ἀγνὸ (ἄνευ ἄρτου) Ἡπ. (πβ. ξερὸ ψωμί, ψιλαχὸ κρέας-ψωμί κττ.) Ἔχω ἓνα μοναχὸ τσι ἀγνὸ (ἐν μόνον, ἐντελῶς μόνον, μονώτατον) Ἀνδρ. Συνών. ἀγναῖος 1, ἀκράτος, μονᾶτος. **β)** Ὁμός, συνήθως ἐπὶ κρέατος Θεσσ. (Καλαμπάκ.): Ἀγνὸ κρέας. **2)** Ὁ ἐν μεγίστῳ βαθμῇ ἐνυπάρχων, πού, ὁ ἐπικρατῶν τῶν ἄλλων οὐσιῶν κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ.): Λέει ἀγνὸ ψέμα (ἐντελῶς ψεύ-δεται) Ἡπ. Αὐτὸς ὁ καφές εἶναι ἀγνὸ κριθάρι αὐτόθ. Τὸ κρασί εἶναι ἀγνὸ νερό Κέρκ. Τὸ χωράφι εἶναι ἀγνὸ πέτρα αὐτόθ. Αὐτὸ τοῦ τυρεῖ - τοῦ φαεῖ εἶναι ἀγνὸ βούτυρον (τὸ βού-

τυρον πέρα τοῦ δέοντος, πέρα τοῦ συνήθους) Μακεδ. Αὐτό τοῦ κουπάκ' βρουμάει άγνὸν παρῆς Σάμ. 'Αγνὸν πέτρα εἶναι τὸ κλιθάρι (πλήρες λίθων) Σύμ. || Φρ. 'Αγνὸ χολή ἐκόπεν (μεγάλως ὠργίσθη) 'Αμισ. || 'Ασμ.

'Ανατολή ἐβρεξε νερό κ' ἡ 'ύσι 'χνὸν χαλάζει

Κάρπ. β) 'Επιρρηματ. ἐντελῶς, καθ' ὁλοκληρίαν Μακεδ. (Κοζ.) Σάμ. Σύμ. Χίος: Ψάρι άγνὸν τριγύλες Σύμ. Μυρίζ' άγνὸν σκουρδῆς Σάμ. || 'Ασμ.

'Εκαμα τσαι τήν κούνην του άγνὸν μαργαριτάρι Χίος

Κι τὰ καλιγουσφύρια του άγνὸς μαργαριτάρι

Κοζ. γ) 'Επιρρηματ. πάντοτε, ἀκαταπαύστως Μακεδ. (Βελβ.): 'Αγνὸ ἔρχιαι. 3) 'Ο ἐξ άγνῆς μετάξης Μακεδ. (Χαλκιδ.): 'Αγνὸς ἀλατζᾶς, άγνὸ φ'στιάφ', άγνὸ κίτρινου, κόκκ'νου άγνὸ (ὀλομέταξον ὕφασμα μετὰ ραβδώσεων κιτρίνων, ἐρυθρῶν). Συνών. άγνομέταξος. 4) 'Επὶ τοῦ κλιθά-νου, ὁ κεκαθαρμένος ἀπὸ τῆς σποδιᾶς καὶ ἔτοιμος νὰ δεχθῇ τοὺς ἄρτους καὶ συνεκδοχικῶς ὁ πεπυρακτωμένος Κῶς.

5) Τὸ οὐδ. ὡς οὐς. (κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐς. ψωμί), ὁ σίτινος ἄρτος Κάρπ. Μακεδ. (Βελβ. κ. α.): 'Εμεῖς άγνὸ τρώμε, μὰ άγνὸ δὲν τρώμε' σεῖς άγνὸ δὲν τρώτε, μ' άγνὸ τρώτε (λογοπ. ἐκ τῆς διττῆς σημασίας τοῦ άγνὸ, σίτινος ἄρτος καὶ πάντοτε) Μακεδ. Συνών. καθάρειο, δι' ὃ ἰδ. καθάρειος. 6) 'Επὶ ἰχθύων, ὁ ἄνευ λίπους Βιθυν.: Γούλο τὸ ψάρι άγνὸ εἶναι. β) Συνεκδ. ἄπαχος, λυπρὸς Θράκ. (Βιζ.): 'Αγνὸ χωράφι.

άγνους ἐπίθ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. κ. α. άγνὸς Κρήτ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. άγανός κατὰ τὸν νόμον τοῦ PKretschmer ἐν Glotta 1 (1909) 36 κέξ. 'Αγανὰ κατὰ ΡΒelon ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν χυδαίων ὄστρεά τινα τριδάκνα ὀνομαζόμενα. Ἰδ. Κορ. ἐν ἐκδ. Ξενοκρ. κ. Γαλην. 144. 'Επειδὴ ἡ σάρξ τῶν ὀστρέων καὶ μαλακίων εἶναι μαλακή, ὠνομάσθησαν ταῦτα άγανὰ καθὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μαλάκια. Πβ. Πίνδ. Πυθ. 2,8 «άγαναῖσιν ἐν | χερσὶ» καὶ Σουῖδ. ἐν λ. άγανον «άγανός... κηρός». 'Ο τύπ. άγνὸς κατὰ τὰ εἰς -ὸς ἐπίθετα, καθὰ μακρός - μακρὸς κττ.

1) 'Απαλός, μαλακός, τρυφερός, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ δέρμα-τος τοῦ νηπίου, τῶν νεαρῶν βλαστῶν, τῶν ἀνθέων κττ. Κρήτ.: 'Αγνά 'ν' τὰ χέρια σου. 2) Οὐδ. πληθ. άγνὰ ὡς οὐς, τὰ μαλάκια Κρήτ. Κύθηρ. Συνών. άγνικά.

3) 'Επὶ ἰχθύος, ὁ ἄνευ λεπίων Κεφαλλ.: 'Η παλαμύδα εἶναι άγνὸ.

άγνος ὁ, 'Ηπ. (Κεστόρ.) Κέρκ. άγνες Σκῦρ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. άγνος.

Τὸ φυτὸν άγνος ἡ κοινὴ (vitex agnus - castus) τῆς τάξεως τῶν ἱεροβοτανωδῶν (verbenaceae). Συνών. άγνέα, καναπίτσα, λυγαρῆς, λυγῆς. Ἰδ. ΠΓεννάδ. 5.

άγνότη ἡ, Λέσβ. κ. α.

Τὸ ἀρχ. οὐς. άγνότης.

'Αγνότης, καθαρότης: 'Ασμ.

'Οση ἀσπράδα ἔλειψε ἀπὸ τήν ἐμορφιά σου, άγνότη σου τήν ἔπλασε ὁ Θεός μέσ' 'ς τὴ γαρδιά σου.

άγνοφάγος ἐπίθ. ἀμάρτ. άγνόφαγους Λέσβ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἐπιθ. άγνός καὶ τοῦ -φάγος, ὃ ἐκ τοῦ ἔφαγα ἀορ. τοῦ ρ. τρώγω. Πβ. άγνομασῶ.

1) 'Ο ὀλιγοφάγος. 2) 'Ο ἐκλεκτικὸς περὶ τὰ ἐδέ-σματα, ὃ μὴ ἐσθίων τὸ προστυχόν.

άγνιᾶς ὁ, 'Αθῆν. Θράκ. ('Αδριανούπ.) Προπ. (Πά-νορμ.) άγδᾶς Θράκ. (Μάδυτ.) 'Ιμβρ. Προπ. (Κύζ.) άγδᾶς 'Ηπ. Θεσσ.

Τὸ Τουρκ. agda.

1) Σιρόπιον λίαν πεπυκνωμένον διὰ τοῦ βρασμοῦ πρὸς παρασκευὴν τοῦ χαλβᾶ 'Αθῆν. 2) Γλεῦκος πηχθὲν διὰ τοῦ βρασμοῦ, σίραιον ἱκανῶς πυκνὸν 'Ηπ. Θεσσ. Θράκ. ('Αδριανούπ. Μάδυτ.) Προπ. (Κύζ. Πάνορμ.) 3) Μείγμα σιροπίου καὶ λεμονίου ὡς καλλυντικὸν τοῦ προσώπου 'Ιμβρ. κ. α.

άγνιῶνω Ἰων. (Σμύρν.) κ. α. άγδῶνω Πελοπν. (Τρίπ.) κ. α.

'Εκ τοῦ οὐς. άγνιᾶς.

'Επὶ σιροπίου πέρα τοῦ δέοντος βρασθέντος καὶ ἀπο-κτήσαντος γεῦσιν πικρίζουσιν ἐνθ' ἄν.: 'Εβρασσε πολὺ τὸ γλυκὸ καὶ άγδῶσε Τρίπ.

άγνωθία ἡ, Πελοπν. (Λακων.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. άγνωθος.

'Ασυνεσία, ἀπερισκεψία, μωρία. Συνών. άγνωσία 1.

άγνωθος ἐπίθ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων.) Πόντ. (Τραπ.) άνέγνωθος Πελοπν. (Λακων.)

'Εκ τοῦ στερητ. ά- καὶ τοῦ ρ. γνώθω.

1) Παθ. ὃν δὲν γνωρίζει τις, άγνωστος Πελοπν. (Λα-κων.): 'Εμπήκα σὲ μὰ ἐκκλησιᾷ άγνωθη. Συνών. άγνώ-ριμος 2, άγνωρος Α 2, άγνωστος Α 1. 2) 'Ενεργ. αὐτὸς ποῦ δὲν γνώθει, ἀλόγιστος, ἀνόητος Εὐβ. (Κάρυστ.) Πόντ. (Τραπ.): 'Ο άγνωθον άνθρωπον λείπει τὸν λόγον καὶ 'κ' ἐγροικᾷ ποῦ θὰ πάη Τραπ. Συνών. άγνωμος 1, άγνω-στος Β 1. 3) 'Αμαθὴς Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Καὶ τώρα οἱ πλέον άγνωθοὶ ἀπὸ λόγου σας ἤρθαν καὶ ἐπροσκύνησαν εἰς τὸν ἀφέντη μας Καλάβρυτ. (ἐξ ἐγγράφου).

άγνωμα ἐπίρρ. Κρήτ. άνέγνωμα Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. άγνωμος.

1) 'Ανευ γνώμης, ἀκουσίως Πελοπν. (Λακων.): 'Ανέ-γνωμά του τὸ ἔκαμε || 'Ασμ.

Γκίτα, νὰ πάης 'ς τὸ καλὸ άνέγνωμά μου καὶ σταναιῶς (μοιρολ.) Συνών. άβουλα 1, άβουλής, άγνωμάτιστα, άθελα. β) Χωρὶς διαθέσιν, χωρὶς ὀρεξιν Πελοπν. (Μάν.): 'Ανέγνωμά μου πῆγα 'ς τὴ χαρὰ (εἰς τὸν γάμον). Συνών. άνόρεχτα. 2) 'Απερισκέπτως, ἀσκόπως Κρήτ. || 'Ασμ.

'Εξώδιασά τα άγνωμα σὲ μὲν ἀφοραδέρα.

άγνωμάτιστα ἐπίρρ. Σῦρ. άνεγνωμάτιστα Σῦρ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. άγνωμάτιστος.

'Ανευ τῆς γνώμης τινός, χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ τίς τινα: Τὰ πῆρε άγνωμάτιστα τοῦ κυροῦ του. Συνών. ἰδ. ἐν λ. άγνωμα.

άγνωμάτιστος ἐπίθ. ἀμάρ. άνεγνωμάτιστος Σῦρ.

'Εκ τοῦ στερητ. ά- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γνωματιστός γνωματίζω.

